

LAUSUNTO

Asia:

Luonnos hallituksen esityksestä tekijänoikeuslain muuttamiseksi

Viitaten 25.3.2014 päivättyyn lausuntopyyntöönne kiitämme mahdollisuudesta antaa lausunto yllä mainittuihin luonnokseen liittyen.

Yleisesti lakiesityksestä

Näkemyksemme mukaan voidaan perustellusti kysyä, onko käsillä todellinen tarve lisätä tekijänoikeuslakiin oma kohtuullistamissäännöksensä. Selvityksessä, joka edelsi lakiesitystä, ei mielestämme ole riittävästi perusteita esitettävän muutoksen tueksi. Myöskään selvityksen esityksien tueksi ei ole tehty riittävän kattavaa vaikutusarviointia, mikä on valitettavaa kun tavoitellaan parempaa sääntelyä.

Esityksen yleisperusteluissa todetaan kuluttajansuojalain tai sosiaalisen siviilioikeuden de facto tulkintavaikutus kaikkiin sellaisiin sopimuksiin, joissa sopijapuolet eivät ole tasavertaisessa asemassa.

Vaihtoehtona nyt ehdotetulle sääntelylle voitaisiin pitää opetus- ja kulttuuriministeriön panostamista tekijänoikeussopimusten osaamiseen tutkimuksen, ministeriön laatimien selvitysten ja koulutuksen avulla. Sopimusosaamisen kehittäminen palvelisi todennäköisesti paremmin koko luovaa alaa kuin nyt käsillä oleva säännös. Yksi vaihtoehto olisi harkita esimerkiksi asiantuntijaryhmän perustamista kartoittamaan keskeisimmät ongelmat ja suosittelemaan niihin ratkaisuja, kuten esimerkiksi henkilövahinkojen osalta on menetelty. Yksittäisen tekijän mahdollisuudet ajaa kohtuullistamiskannetta ovat hyvin rajoitetut oikeudenkäyntikuluriskin vuoksi.

Ehdotus koskee työsopimuksia, joissa on sovittu oikeuksien siirtymisestä työnantajalle. Näemme tämän kysymyksen erityisen ongelmallisena ja epäselvänä. Jos tällaista sääntelyä tulee voimaan, pitäisi työsopimukset olla selkeästi rajattuina lain soveltamisalan ulkopuolelle.

Yksityiskohtaisia havaintoja

Sinänsä on hyvä, että kohtuullistamissäännöksen soveltamisala on rajoitettu koskemaan alkuperäistä tekijää. Säännöksen yksityiskohtaisissa perusteluissa (s. 15/II) käsitellään tyyppitilanteena kohtuuttomaksi muodostuvasta sopimuksesta tilannetta, jossa kertakorvauksella on luovutettu oikeuksia tarkoituksin, että teos välitetään yleisölle vain rajoitetusti ja tämän jälkeen on otettu käyttöön palvelu, jossa teos on saatavilla jatkuvasti.

Esimerkki on huonosti valittu: internetin myötä on mahdollista pitää esimerkiksi aiemmin arkistoissa säilytettyjä televisio-ohjelmia tarjolla. Teosten pitäminen tarjolla internetissä ei suoraan merkitse, että niillä olisi paljon käyttöä saati että ne generoisivat luovutuksensaajalle merkittävää lisätuloa. Sähköisessä käyttöympäristössä suuri potentiaalinen yleisö ei käänny suoraan tuloksi. Esimerkeissä pitäisi pysytellä tilanteissa, joissa teoksen käytöstä saatu hyöty muodostuu kohtuuttomaksi suhteessa oikeuksien hyödyntämisestä maksettuun korvaukseen.

Lisäksi esityksen perusteluja tulisi täsmentää siltä osin että kohtuullistamisvaatimuksen voi esittää vain alkuperäinen tekijä eikä esimerkiksi taho, jolle tekijänoikeus on siirtynyt esimerkiksi perimyksessä.

Kunnioittaen,

Riitta Varpe

toimitusjohtaja

Palvelualojen työnantajat